

Hoe Anna Karenina sterft

Laurence Bertels, *La Libre*
22 april 2017

Het bekende Vlaamse collectief tg Stan pakt Tolstojs cultroman aan onder het wakend oog van Portugees Tiago Rodrigues. Recensie.

Met zes koppels, in drie talen en mezza voce ... Als tg Stan – Stan staat voor ‘Stop Thinking About Names’ – Anna Karenina aanpakt, stappen we af van Tolstojs vurigheid en romantiek. Van Russische inborst naar Vlaamse nuchterheid: de wereldvreemde cultroman toont zich in een nieuw licht als hij gelezen wordt door Tiago Rodrigues, een grote naam in de internationale theaterwereld, directeur van het prestigieuze Teatro Nacional Dona Maria II in Lissabon. Hij is dit jaar tweemaal aanwezig op het festival van Avignon, zowel met *Souffle* als met *Tristesse et joie dans la vie des girafes*.

The Way She Dies, dat op 9 maart in première ging in Lissabon, stond drie avonden lang op het programma van het Brusselse Kaaitheater, op 20, 21 en 22 april. Deze ‘Anna Karenina’ is geen theaterbewerking van het boek, maar gaat na hoe de roman het leven beïnvloedt van twee koppels die respectievelijk in Lissabon en Antwerpen wonen, op twee verschillende momenten. Twee koppels aan de rand van de breuk, tweemaal overspel, twee hartstochtelijke relaties buiten de heilige band van het huwelijk dat zou kunnen uiteenspatten onder invloed van de lectuur.

“Wat mij boeit, is verhalen herlezen die ons gevormd hebben en ze voor de honderdste keer opnieuw vertellen, niet om wat ze ons leren, maar omdat ze deuren openen tot geheimen die de manier waarop we vandaag communiceren niet kan openen”, verklaart de regisseur.

De eerste echtgenoot doet dus geen uitspraak zolang hij zijn roman niet uitgelezen heeft en hij kiest voor de eenzaamheid als enig gezelschap.

Ontwapenend natuurlijk

Zichtbare coulissen, zoals gewoonlijk bij het bekende Vlaamse collectief, een ontwapenend natuurlijk spel, een grijsblauw achterdoek waarop de boventitels verschijnen van de voorstelling die afwisselend in het Nederlands, Frans en Portugees wordt gespeeld, en een bijna leeg toneel, met enkel hier een bank en daar een stoel. Alles gebeurt met de grootste eenvoud en in hedendaagse kostuums, met uitzondering van een flamencojurk die op het toneel zelf losgemaakt wordt, of een kleurrijke historische japon in tafzijde, haastig aangetrokken voor een omhelzing in een sneeuwstorm. Deze verwijzing naar de winter in de steppe, met behulp van een blaasmachine en papiersnippers, is de enige humoristische noot van een collectief dat hier voor een zekere ernst kiest.

De ingehouden encenering van Tiago Rodrigues, die al herhaaldelijk samenwerkte met tg STAN, geeft de voorrang aan de tekst waarvan de schoonheid en complexiteit toenemen naarmate de voorstelling vordert. Al is de toon soms te neutraal of monotoon om de toeschouwer echt mee te slepen, toch brengen sommige scènes meer reliëf in de sfeer, zoals de ontmoeting tussen de minnaar en

de bedrogen echtgenoot, een liefdesverklaring uitgesproken in een oor dat in detail is beschreven of een hartverscheurend afscheid op een hoogst banaal perron in het station van Mechelen.

Er is in ieder geval geen enkele valse noot te bespeuren in deze intieme voorstelling, die ons bij het buitengaan zin geeft om van de sublieme tekst na te genieten, vooraleer deze zomer in Tolstojs duizend bladzijden te duiken.